

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Din trecut.

II.

Se știe, că conducătorul delegațiunii române, care din însărcinarea primită de la adunarea cea mare națională din Blaj înaintase Domnitorului în luna Iunie 1848 două petițiuni în chestia recunoșterii națiunii române din Ardeal de națiune independentă și naționalicește egal îndreptățită cu celelalte, — era episcopul Șaguna, marele și nemuritoriul Șaguna.

După-ce la a doua petițiune înaintată Monarhului delegațiunea primise rezoluțiunea dată în numărul trecut, Șaguna a aflat de necesar a merge la Pesta pentru a prezenta guvernului unguresc rezoluțiunea preainaltă ce o primise din mâna Domnitorului, și pentru a solicita din tot adinsul executarea ei.

Guvernul n'a voit însă să se apuce singur de rezolvarea unei chestii atât de grele și de însemnate cum era chestia română, ci a rugat pe episcopul Șaguna să espună pe larg și să precizeze dorințele și aspirațiunile poporului român în comisiunea regnicolară, pe care o esmisese dieta Ardealului în scopul să stabilească detailurile perfecționării uniunii Ardealului cu Ungaria, comisiune din care făcea parte dintr-o Români și Șaguna, împreună cu episcopul Leményi și cu avocatul Alex. Bohățiel.

Știa bine Șaguna, că trei Români puțin pot face într-o comisiune în care Magiarii sunt de opt ori mai mulți, și de aceea, înainte de a-și începe comisiunea activitatea, a adresat guvernului rugare în care, espunând importanța chestiunii ce era de deslegat, și ținând de prea slab reprezentat elementul român în comisiune, a cerut, ca și alți bărbați de frunte ai Românilor să fie chemați la Pesta, pentru a face parte din comisiune și a fi ascultați în privința dorințelor neamului românesc.

Guvernul a acceptat propunerea lui Șaguna, și la 15 Iulie l'a încuștințat, că ministeriul unguresc a

decis, ca în comisiunea care are să elaboreze amănuntele uniunii, să pótă lua parte dintr-o Români mai mulți membri, și anume, următorii: Francisc P. Leményi, Timoteiu Cipariu, Ioan Chirilă, Iosif Ighian, Petru Bădilă, Paul Dunca, Moise Fulea, Demetriu Moldovan, și Ioan Bran de Leményi, pe cari Șaguna avea să 'i avizeze despre această și să 'i invite la Pesta, ceea-ce s'a și întemplat.

Guvernul a întrelăsat însă a avisa despre întegirea în modul acesta a comisiunii regnicolare și pe presidentul acestei comisiuni, pe contele Teleki József, sau, mai bine zis, a negles a face întregirea în conțelegere cu acesta, și urmarea a fost, că contele Teleki s'a pus pe punctul de mâncare, că comisiunea e numită din partea dietei Ardealului, prin o lege specială pe care ministeriul unguresc n'are dreptul să o modifice, prin urmare, el alți membri în comisiune nu primește, de cât numai pe cei numiți din partea dietei Ardealului.

Nici n'au fost primiți Români chemați din partea guvernului, de cât numai cu vot consultativ.

Comisiunea și-a început activitatea în 16 Iulie, dar' cu chestia română s'a ocupat abia în ședința din 8 August, când sub numărul 35 a adus următoarea hotărîre:

„Nrul 35. Continuându-se consultarea asupra dorințelor națiunii române din Ardeal, se decide: Comisiunea e de părerea, că după-ce chiar și amensurat răspunsului dat petențiilor la rugarea înaintată Maiestății Sale Domnitorului nostru, în urmarea uniunii și a acceptării dispozițiilor mai noue, luate din partea Ungariei, au dispărut toate asupririle posibile, nu numai, dar' concetățenii nostri de limba română încă au fost așezați în egale drepturi și libertăți cu ceilalți cetățeni ai patriei, ba în dieta actuală sunt chiar și reprezentați în mod egal cu ceilalți cetățeni: e cu totul de prisos, ca pentru a se decreta toate acestea încă odată, să se compună articol nou de lege, cu atât mai vîrtos, fiind-că vor avé sörte

egală în viitoriu cu numeroșii Români din Ungaria. De altcum, dacă concețățenii de limbă română din Ardeal, împreună cu cei din Ungaria, ar dorî să se apropie încă cu vre-o rugare de adunarea țerii (dieta), le stă în deplină și liberă voe a o face acesta.”

Ce vedem din decisiunea această? Un lucru forte caracteristic. Aceea a nume, că guvernul n'a influențat absolut de loc asupra comisiunii, nu i-a spus că are angajamente față de Români, căora chiar prin rostul Monarhului li-a promis lege specială cu privire la asigurarea naționalității lor, și astfel comisiunea a lucrat de capul ei și de capul ei a adus decisiunea această.

Români au protestat însă, și atât Alex. Bohățiel, cât și episcopul Șaguna, au anunțat vot separat, pe care Șaguna l-a motivat și în scris, ear' urmarea a fost, că în 10 August comisiunea a revenit asupra chestiei, și a adus decisiune nouă, sub numărul 37, de cuprinsul următoriu:

„După cetirea și stabilirea hotărîrii din 8 August, adusă sub numărul 35, referitor la dorințele națiunii române, membrii de limba română ai comisiunii fac propunerea, că deore-ce decisiunea ținută prea în general nu pôte fi destul de liniștitore pentru cetățenii de limba română, ar fi forte oportun, dacă cel puțin cu privire la principalele lor dorințe, a nume, la folosirea limbii materne, cu privire la biserică, școlă, comună, și cu privire la petiționari, precum și referitor la aplicarea în funcțiuni s'ar lua măsuri detaliate și drept garanți s'ar decreta toate acestea în lege. Obiectul se ia deci de nou în dezbateri, și comisiunea a aflat de bune, din punctul de vedere al liniștirii Ardelenilor, să recomande ministeriului, ca să deie expresiune într'un proiect de lege faptului, ca concetățenii de limba română pot să-și folosească limba proprie română, precum în afacerile bisericicești, așa și în școlile elementare, dar' limba magiară, ca limbă necesară, au să o propună separat. Mai departe, la corporațiunile bisericicești, precum și în comune curat ro-

mânești, procesele verbale să le pótă purta în limba română, dar' și în cea magiară, pentru a puté fi înțelese de superioritate. Dar' ori-ce altă corespondență, fie de caracter bisericesc sau civil, pot să o facă numai în limba magiară, fiind însă acceptabile singurati-cele petițiuni și recursuri și în limba română. Pe lângă acestea, cei de legea greco-orientală să fie asigurați ca și cei de celelalte religii din patrie. Cu o cale declară și aceea, că concețățenii români, cari au pregătirile necesare, pot să fie aplicați în toate ramurile administrațiunii.”

Vedem deci, că comisiunea în două zile și-a schimbat părerile. Pe când în 8 August zicea că e cu totul de prisos să se compună lege specială pentru Români, în 10 August a declarat, că legea e de lipsă. Ba chiar și mai departe a mers comisiunea. A compus ea singură un proiect de lege despre drepturile națiunii române, după cum vom vedé din cele ce urmază. Întâiu însă va fi bine să cunoștem votul separat al lui Șaguna, pe care îl vom da în numărul viitoriu.

Metropolitul Bucovinei. Înalt-preasânția Sa Dr. Vladimir de Repta a depus Duminecă în fața M. Sale împăratului și rege prescrișul jurământ. Instalarea în scaunul metropolitan se va face în 23 Nov. n.

Pentru arangiarea festivităților s'a constituit un comitet de fruntași din Cernăuți, în frunte cu deputatul baron Hurmuzachi.

Consiliu de Coronă. Duminecă după amiază s'a ținut în Viena consiliu de ministri sub presidența M. Sale, luând parte la el ministri de externe contele Goluchowski, ministri de război baron Krieghammer, ministri-president austriac, Dr. Körber, ministri-president ungar C. Széll, ministri de honveți austriac baron Welsersheimb ministri de honveți ungar baron Fejérváry și baronul Beck, șeful statului major al armatei.

Consiliul a durat două ciasuri și s'a terminat cu hotărîrea, că proiectul despre chiamarea la serviciu activ a celor douăzeci mii de recruți din rezerva suplinitore va fi

FOIȘORĂ

„Ionel”

(Recenziune de Grigorie Pletos, protoiereu, profesor la gimnasiul din Năsăud.)

„Ionel — Educațiunea unui bun copil. Carte pentru părinți și alți educatori. Principiile morale și creștinești, de cari trebuie să se conducă părinții în educațiunea copiilor lor” — de V. Gr. Borgovanu, profesor de filosofie și pedagogie. București-Gherla, 1901.

Acesta este titlul complet al unei cărți de o reală valoare pentru masa cea mare a poporului românesc, știutor de carte. Este o lucrare de 500 pagini 8°, al cărei scop e bine definit în subtitlurile pe cari le pörtă.

V. Gr. Borgovanu — născut din părinți săteni și crescut aci în Transilvania — e bine cunoscut și dincóce și dincolo de Carpați. Dinsul servește școlă română de 25 ani, din cari 11 ani i-a petrecut în Gherla, ca profesor dirigent la școlă preparandială; ear' acuma, de 14 ani, e în București, profesor titular de filosofie și pedagogie la liceul Stul Sava, după ce a lucrat 14 ani ca profesor de pedagogie

la fosta școlă normală de institutori. Prin urmare, autorul și ca părintele unei familii numeroase și ca profesor de pedagogie, ne dă în „Ionel” o operă de utilitate practică, substituind formei aride a unui tractat didactic de pedagogie, forma plăcută și ușoră a unui roman, sau mai esact a unei povestiri biografice, în care figurază, rënd pe rënd, doi, părinți și cei doi copii ai lor: Ionel și Măriora, dar' mai ales Ionel, de la întemeierea acestei familii până la căsătoria lui Ionel.

Dl Borgovanu a putut să fi fost inspirat în lucrarea această de „Emilul” renumitul scriitor francez Jean Jacques Rousseau, sau de „Konrad Kiefer” al renumitului filantrop german Salzmann; dar' bazele și direcțiile lucrării sunt negreșit conforme cu geniul cel bun al neamului românesc.

Cartea are 2 părți. În partea I (în 8 capitoli) se descriu împrejurările dinaintea nașterii lui Ionel. În partea II (în 6 capitoli) se arată educațiunea lui Ionel de la naștere până la căsătorie.

Cuprinsul cărții acesteia, în trăsături forte generale, este următorul:

În partea I. Învețătorul Vasile Munteanu din Satul-Nou povestește poporului adunat la școlă de adulți, într'un șir de conferențe, (ți-

nute Dumineca și în sêrbători) — ce creștere i-s'a dat lui în casa părintească (pag. 7—11); cum s'a însurat cu buna învoire a părinților, cu Măriora lui nenea Petru Rusescu, de la ei din sat, „o fată sănătoasă, cu minte, așezată, harnică și cu nume bun în tot satul”, (pag. 11—23). Pentru aceste vremuri de crasă economică merită să relevăm chipul înțelept cum s'a făcut ospetul la cununia lui Ionel cu Măriora (pag. 19).

„În ziua aceea, — zice autorul — la casa noastră nu s'a vëdut nici un semn, că acolo s'ar petrece o nuntă. În afară de părinți, de bunicii și de frații noștri, nu era la ospet, de cât nunul și nuna și vrednicul preot; . . . nici alaiu, nici lăutari, nici o gălagie”. În loc de beție — cumpet, în loc de cheltuială zădarnică tatăl mirilor face o faptă creștinească, dăruiind o vacă cu vițel vëduvei Ana Solovăstru, căreia i-se vëndu-se — pentru datorie — singura vacuță, luându-i-se hrana din gura copiilor (pag. 20). Un frumos esemplu de cruțare, de cumpet și de faptă creștinească! . . .

Mai departe se povestește, cum noii căsătoriți și-au făcut înșiși casa (pag. 23—29), cum și-au plantat și cultivat grădina, ca un Raiu pământesc (pag. 30—33). „Casa noastră

— zice autorul — încep să fie pentru noi ca o sfântă biserică și o mică împărăție, unde munciam cu drag, ne odihnim liniștiți și mulțămiam lui Dumnezeu pentru toate bunătățile, ce ne dăte cu mare prisosință” (pag. 33).

Apoi se espune traiul cel fericit în casă, sub titlul: „căsnicia noastră” (pag. 33—49). Aci se aduc cuvenitele laude vieții din familie, care este baza popoșlor și a statelor civilizate. „Dragostea dintr-o noi făcū, că noi n'am răbdat unul altuia îndelung; nu n'am pismuit, nu n'am îndărătnicit; nu n'am purtat cu necuviință unul față cu altul; nu am gândit răul și nu n'am bucurat de nedreptatea celui alt . . . Tote le-am cređut, tote le-am nădejduț, tote le-am suferit și le-am răbdat, câte au venit asupra capului nostru”, (pag. 35).

Despre hărnicia acestei părechi de ómeni (la pag. 45) se spun următoarele:

„Noi todéuna ne culcam de vreme și ne sculam deodată cu cocoșul . . . Nici odată n'am așteptat după vremuri mai bune, știind că timpul se schimbă cu omul. Silința noastră n'are lipsă de a dorî și apoi, cine se hrănește numai că nădejdi e în primejdie să móră de fôme. . . Să se știe odată, că fără ostենă nu este răg. Ori-ce meserie e o

retractat atât în Austria, cât și în Ungaria. În locul lui guvernele vor prezenta dieterlor un nou proiect, prin care se va cere urcarea contingentului de recruți, a nume cu 20, eventual cu 25.000.

Creștinismul în imperiul roman.

Una din operele cele mai însemnate ale genialului istoric Leopold Ranke este: "Papii romani în cei din urmă patru secolii" (Die römischen Päpste in den letzten vier Jahrhunderten), scriere în trei volume, care s'a tradus în mai toate limbile europene. Modul cum el descrie, basat pe cele mai sigure izvoare istorice, starea socială din acel timp, relațiunile dintre diferitele state cu scaunul papal, decadența papismului în secolul XVI și silințele ce papii depun pentru ridicarea influenței lor, amestecul acestora în politica europeană etc., dovedește superioritatea autorului în judecarea diverselor evenimente, și face, ca în fie-care rând să se resimtă puterea sa de pătrundere și dorința nețermurită de a restabili adevărul istoric. Vom reda primul capitol al acestei însemnate scrieri spre a se vedea modul cum arată autorul că se afla lumea păgână la venirea creștinismului.

— "Dacă privim cercul lumii vechi în secolii de mai înainte, îl găsim plin de un mare număr de popoare cari trăiau neatărnate. Imprejurul Marii-Mediterane, întru cât de la țermuri pot pătrunde cunoștințele noastre în interiorul continentului, locuiesc aceste popoare separate întră dinsele și formând state libere, organizate în mod propriu și întră granițe înguste la început. Neatărnată, de care se folosiau, nu era numai politică, căci preste tot se formase și o religie locală. Ideile despre Dumnezeu și despre lucrurile divine se localisaseră, ca și zicem așa, zeitățile naționale cu diferitele lor atribute cuprinseseră lumea, ear' legea pe care o observau credincioșii era unită în mod neseeparabil cu legile statului. Putem să spunem, că această unire strinsă dntre stat și religie, această libertate îndoită, care nu era mărginită de cât prin ușore îndatoriri, a contribuit foarte mult la cultura celor vechi. În adevăr, popoarele erau închise în margini strimte, însă în interiorul acestora puteau să se desvôlce, în totă plenitudinea, tendințele libere ale unei existențe tinerești și de sinestătătoare.

Cum se schimbă însă toate acestea, când se ridică puterea Romei! Tote autonomiile, cari umpleau odimoră lumea, le vedem una câte una curbându-se și dispărând: nici odată pământul n'a fost așa de gol în popoare libere!

În alte timpuri statele au mai fost zguduite, pentru-că popoarele încetaseră să credă în religie; atunci însă subjugarea statelor atrăsese după sine decadența religiunilor lor. Ca necesitate, toate aceste religiuni veniră la Roma în suita puterii politice. Ce însemnătate însă puteau ele să mai aibă dacă fuseseră scose din locurile unde se formaseră? Adorațiunea zeiței Isis pôte își avea înțelesul ei în Egipt: în persôna ei erau adorate puterile

naturei, așa cum se manifestau în această țără, în Roma însă nu mai avea nici un sens. Pentru-că aici se întâlneau și se atingeau toate mitologiile, era imposibil, ca ele să nu se combată întră dinsele și să contribuie astfel la disolvarea lor. Ori-care filosof nu ar fi fost în stare și nici că s'ar fi putut crede să existe vre-unul, care să pôta delătura toate contradicțiile.

Chiar dacă acesta ar fi fost posibil, totuși n'ar fi mai putut corespunde nevoilor lumii.

Cu totă părerea de rău ce noi putem să avem pentru ruina atător state libere, nu putem însă să negăm, că din această ruină a lor a eșit o nouă viață. Odată libertatea distrusă, au dispărut și granițele strimte ale naționalității. Națiunile au fost subjugate, eucerite împreună, însă tocmai prin această au fost unite și disolvate împreună. După cum întregul imperiu era numit cercul pământului, tot așa și locuitorii sei se simțeau ca un întreg, ca ceva homogen. Neamul omeneșc începuse să fie convins de această comunitate.

În această stare se afla lumea când s'a născut Iisus Christos.

Ori-cât de puțin însemnată și ascunsă a fost viața Sa, neavând unde să se plece capul, chiar din punctul de vedere al considerațiunilor noastre lumești, trebuie să recunoștem, că nu a fost pe pământ ceva mai nevinovat, mai puternic, mai sublim, mai sfânt de cât traiul Său, viața și mărtea Sa. În fie-care respirație ce ese din gura Sa se vede suflarea curată a lui Dumnezeu. Sunt cuvinte, după cum se exprimă Petru, ale vieții eterne. Neamul omeneșc nu are nici o amintire, care numai de departe să se pôta asemăna cu acesta.

Dacă zeitățile naționale au cuprins în sine vre-odată un element religios, acesta de astădată a fost întunecat pe deplin, căci de astădată nu mai avea nici un înțeles. În Fiul omului, în Fiul lui Dumnezeu se manifestă relațiunea lui Dumnezeu cu lumea și a omului cu Dumnezeu. (Va urma.)

Pentru catedrală.

Din tractul *Murș-Oșorheiului*, cunoscut ca unul din cele mai sărace din totă arhidieceasa, au intrat până acum următoarele frumoșe contribuiri:

1. Stefan Rus, adm. prot. și paroch în Nasna . . . cor. 160
2. Comuna bisericăscă din Nasna . . . " 150
3. Ioan Bârsan, paroch în Egerseg . . . " 150
4. Ioan Moldovan, paroch în Vidrașeu . . . " 100
5. Dumitru Moisin, paroch în Sânger . . . " 100
6. Petru Pop, paroch în Subpădure . . . " 100
7. Vasile Dragoș, învățătoriu . . . " 100
8. Partenie Duca, învățătoriu . . . " 40
9. Victor Laurențiu, învățătoriu . . . " 40

fire în toate lucrările femeii însărcinate, veselia și petrecerea mai ales la aer curat sunt cerințele de căpetenie ale vieții sale" (pag. 58). Poftele femeilor însărcinate (plecând de la pofta soției învățătorului, după păstravi — în timpul iernii —) autorul le ilustrază cu mai multe pilde și apoi încheie cu sfatul: "Bărbații prudenți vor împlini soțiilor poftele, ce se pot împlini; ear' pe cele nebune le vor refuza, căutând a le convinge despre rădăcirea lor", (pag. 62).

Prețioșe sunt povețele ce se dau aci mamei însărcinate, asupra întrebunțării băilor și a vieții vesele și liniștite pe timpul sarcinei (pag. 62—64).

Referitor la influința imaginațiunii asupra femeii însărcinate — la mirozeniile posibile, se inspiră mamele credința în firea cea bună și în paza lui Dumnezeu. "Tote scăderile — zice autorul — toate pocirile și mirozeniile sau monstrii (din naștere) sunt produse sau de o puternică iritare locală și de îngrămădirea prea mare a indispozițiilor, sau de o slăbiciune mare a unui organ din lăuntru, foarte arare-ori de un efect trecător" . . . Dacă toate mamele însărcinate, cuprinse de căte o frică, de căte o poftă nebună, ar pocî pe feții din sinul lor, atunci ce s'ar

Din tractul *Reghinului* au mai intrat ulterior următoarele oferte frumoșe:

10. Ioan Petru, paroch în Ibănești . . . cor. 100
11. Iosif Popescu, director la banca "Murșana" . . . " 100
12. Iosif Popescu, paroch în Dumbrava . . . " 100
13. Ioan Duma, paroch în Săcal . . . " 100
14. Iacob Stavilă, paroch în Lueriu . . . " 100
15. Nicolae Gliga, paroch în Ripa-superiără . . . " 100

Drept întregire a contribuțiilor din tractul *Sebeșului* mai publicăm următoarele oferte, cari stau la înălțimea în-suflețirii, cu care acest tract a premers la început cu bun exemplu în această afacere. Mai ales îmbucurătoare sunt jertfele însemnate ale învățătorilor de mai jos, cari asemenea se presentază cu cuvenită dragoste față de biserică ai căror fii și slugitori sunt:

16. Ioan Moldovan, paroch în Ohaba . . . cor. 150
17. Elie Moga, preot în Săsciori . . . " 150
18. Nicolae Hința, paroch în Sebeșel . . . " 120
19. Avram David, paroch în Sebeș . . . " 120
20. George Muntean, paroch în Orda-de-sus . . . " 100
21. Pompiliu Predovici, paroch în Vingard . . . " 100
22. Eustațiu Cibul, paroch în Daia . . . " 100
23. Simion Ghibu, paroch în Pianul-de-jos . . . " 100
24. Vasile Rehovean, învățătoriu în Călnic . . . " 120
25. Simion Socaciu, învățătoriu în Cióra . . . " 100
26. Vasile Cărpuișan, învățătoriu în Răhău . . . " 100
27. Ioan Codău, învățătoriu în Vingard . . . " 100
28. Vasile Blaga, învățătoriu în Lăncrăm . . . " 100
29. Leon Tipeiu, farmacist . . . " 100

Preoțimea din tractul *Zarandului* a subscris la colecta pentru catedrală următoarele contribuiri:

30. Vasile Damian, protopresbiter . . . cor. 150
31. Simion Pavel, paroch în Grohot . . . " 200
32. Ioan Roman, paroch în Luncoiul-de-sus . . . " 150
33. Nicolau Mateiu, paroch în Ribicióra-de-jos . . . " 150
34. Petru Rimbaș, diacon în Brad . . . " 150
35. Aron Roman, capelan în Luncoiul-de-sus . . . " 120

alege din neamul omeneșc? În scurtă vreme ai vedea printră noi ființe ce n'ar fi nici ómeni nici dobitoce: pe unele le-ai vedea umblând în patru picioare, pe altele cu bot de căne, de vițel — în loc de obraz, pe altele cu corne, cu urechi de măgar și așa mai departe, fiind-că nici o femeie însărcinată nu vei găsi, care să nu fi fost spăriată vreodată (pag. 68, 69).

"Ține minte, draga mea, așa o îmbărbătează soțul său, este legea nestrămutată a firei, că fie-care ființă vrea să trecă sau să transmită, prin naștere, ființelor născute dintr'însa toate proprietățile sale, bune sau rele. Fie-care ființă se îmmulțește după chipul și asemănarea sa" (pag. 70, 71).

Partea I. se termină cu o recapitulățiune generală (pag. 77—79), în care se resumază într'un mănunchiu principiile morale și creștinești resfirate prin carte — până aci. Simburele acestei recapitulățiuni este:

"Fericitiți sunt cei ce nădăjduesc în Domnul; copiii lor sunt o semănță dumnezeiască, sunt moștenire de la Dumnezeu".

(Va urma.)

36. Savu Stănilă, capelan în Ribița . . . cor. 120
37. Ioan Irimie, paroch în Mesteacă . . . " 120
38. Ioan Jurca, paroch în Cebea . . . " 100
39. Ioachim Comșia, paroch în Zdrapți . . . " 100
40. Ioan Birău, paroch în Buceș . . . " 100
41. Ioan Fugăță, paroch în Luncoiul-de-jos . . . " 100
42. Andron Bogdan, paroch în Țerețel . . . " 100
43. Iosif Costea, paroch în Vaca . . . " 100
44. Pavel Vraciu, paroch în Stănița-de-jos . . . " 100
45. Ioan Stănilă, paroch în Bulzești-de-jos . . . " 100
46. Ioan Toma, paroch în Ribicióra-de-sus . . . " 100
47. Ioan Perian, paroch în Criscior . . . " 100

Chestiuni școlare.

Regule pentru conduita elevilor în și afară de școlă

de Ioan Paicu, învățătoriu.

Cercetându-mă mai mulți colegi învățători și observând hărta ce atârna pe perete sub "Orariul săptămânal", în care urmau mai multe puncte cu "porunci", de cari au a ține sêmă elevii de școlă, atât într'însa cât și afară din ea în decursul unui an școlar, — s'au interesat de hărta și o cetiră.

Din conversația ce a urmat întră noi în urmă, asupra scopului ce se urmărește prin aceste "regule", s'a înțeles că este următorul:

- a) a dispensa pe învățătoriu de la pierderea timpului scump, destinat pentru învățământ, prin necesitatea de-a moraliza după totă ora clasa întrégă;
- b) a nimici încă din germene versiunile poporenile iubitori de reclame pe la unu și altul, contra purcederii învățătorului, cu privire la menținerea disciplinei întră copiii de școlă preste tot;
- c) și în fine a spulbera eventualul dor de răsbunare al tuturor prepușilor nostri, cari de după roletele ferestrelor învita în continuu pe copii de școlă în casă, recercându-i a spune, că nu cumva s'a scăpat dascălul ași a da vr'uma în palmă sau a adresa vr'un cuvânt greu școlarilor neglijenți sau neascultători?!

În elegând decii colegii mei scopul de mult ajutor, ba chiar în unele cazuri mântuitoriu al acestor — pôte mai corect numite "porunci școlare", am fost solicitat de unul fie-care a le da publicității, ca și alții să le știe și convenindu-le, să se folosescă de ele.

Deci în scopul de a mă degaja de promisiunea dată, le pun la dispoziția Onoratei redacțiuni a prețutului organ "Telegraful Român", pentru a le publica după cum urmază:

"Regule" pentru conduita elevilor de școlă în și afară dntri'însa."

1. În totă dimineața înainte de a pleca la școlă, să vă spălați fața, urechile, grumazul și mâinile până în cot. Să vă bateți de prav și să vă curățiți hainele, încălțămintele, peptenați și regulați përul.

Rugăciunile atât dimineața cât și sêra să se zică. Ear' cele-ce a casă se dau pentru învățat sau scris, acolo să se facă, și nu în școlă.

2. Dimineața la $\frac{1}{2}$ la 8 ore, ear' după amiază la $\frac{1}{2}$ la 2 ore se va da signalul cu clopoțelul pentru a vă prezenta la prelegere. Subscrisul inv. voi fi cu un pătrariu de oră în școlă înainte de începerea prelegerilor, ear' voi unul fiește-carele, să vă întocmiți lucrurile de așa, în cât punct la 8 respective la 2 ore să fiți în sala de învățământ. Venind careva mai târziu, pentru conturbarea prelegerii va fi pedepsit, ear' jumătatea aceea de zi i-se va socoti absentă.

3. În sala de învățământ se așază fie-care la locul seu fără larmă sau sfadă. A fugi sau și numai a colinda prin sală de la unu până la altul, nu-i ertat. Conversațiile

avere și care meserie e mai bună de cât plugăria, că te miști tot în aer curat și la lumina soarelui, care nu-ți împrumută pe cametă scumpă binefacerea sale? La noi tômea se uită pe ferăstră, dar' nu cutěză să între în casă."

În capitolul următoriu se arată sublima chiamare și rolul cel important al mamei de familie. "Mama e încredințată de D-zeu cu urzirea neamului omeneșc pe pământ; mama este îngerul păzitor al copilului" (pag. 55). De aceea — zice bărbatul cătră soția sa — "astăzi tu nu mai ești una, nu; în ființa ta întrunești o amantă — ești amanta mea, și o mamă — ești mama îngerașului ce-l porți sub inimă . . . ești ca portocalul, care pôrtă floarea lângă fruct" . . . (pag. 51). Fericitiți soții de căsătorie, cari vor imita traiul dulce al învățătorului Munteanu cu soția sa!

În cap. VIII., cel de pe urmă în partea I. (pag. 55—80) se arată amănunțit îngrijirile mamei pe timpul sarcinei și a nume: Condițiile de sănătate, poftele femeilor însărcinate, influința închipuirii sau a imaginațiunii asupra mamei însărcinate și moștenirea (organică) ca factor al desvôltării fătului.

Condițiile de sănătate, autorul le resumază astfel: "Cumpătarea și ascultarea de

cu vecinii asupra lecțiilor sunt permise, nu s'iertate însă conversațiile cu ton înalt și în special acelea care se estind asupra lucrurilor contrare învățământului, degenerând în batjocuri și certe.

4. În decursul pauzelor de 10—15 minute nu-i permis nimănui a eși din curtea școlară și numai jocurile domoile și nevinovate sunt permise.

5. După finirea prelegerii, către casă veți merge în rând 2 cu 2, apucând unii la drépta în sus și alții la stânga în jos. Prin grădina școlară, cimiteriu sau alte grădini, nu-i permis nimănui a merge.

6. Pe drum către școală, către casă și ori unde ați merge, veți saluta pe toți oamenii cu cari veți întâlni. A căsca gura pe uliță, a te uita prin pălan în curtea cuiva, sau chiar a asmuța cânele cutăruia, nu este iertat. De asemenea este strict oprit a vă batjocori unul pe altul, certa sau chiar bate pe uliță.

7. După ce ați ajuns acasă și după salutarea obișnuită a se da părinților, veți avea datorința a spune acestora, ce ați învățat în fie-care jumătate de zi respective zi în școală din diferitele obiecte de învățământ. Eu, pentru a mă convinge despre această, voi face din când în când câte o controlă pe la casele părinților voștri.

8. Atât reușirile voștre de învățământ, precum și cele ale școlii, trebuie păstrate în regulă și bunăstare, căci pentru acest cas voi face din când în când controlă secretă.

9. În toate Duminicile și sărbătorile, de la primul tras în biserică veți aduna în școală, ca să putem ține "prelegeri morale". Ear' de la liturgie să participăm la serviciul Divin. O absență de la biserică este egală cu una neexcusată, de la prelegeri, fie aceea de la liturgie — fie de la vecernie.

10. Săptămânarii cari vor fi la rând vor purta de grijă, ca regulile premise în punctele 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8 și 9, să se observe de toți elevii și toate elevele acestei școle. Pe cei nedisciplinabili îi vor denunța, și renitența acelora se va pedepsi conform pretențiunii disciplinei.

Notez: Regulele acestea se pot schimba după referințele locale. După experiența, ce făcui în decursul alor 3 ani școlari, pot susține, că rezultatul în urma acestora va fi multămitor pentru fie-cine. Și mai presus de ori-ce îndoială, vor forma un zid de-și foarte modest — dar' totuși destul de strajnic pentru apărarea contra asalturilor dușmane.

NOUTĂȚI

Deputații congresuali mireni, aleși pentru noul period sunt următorii: în cercul I. (Sibiu) *Partenie Cosma*, dir. "Albinei", în cercul II. (Seliște) *Dr. Liviu de Lemeny*, adv. în Sibiu, în cercul III. (Sebeș) *Ioan de Preda*, adv. în Sibiu și fiscal consistorial, în cercul IV. (Alba-Iulia) *Mihail Cîrlea*, notariu public în Abrud, în cercul V. (Deva) *Dr. Ioan Mihu*, adv. în Orăștie, în cercul VI. (Hațeg) *Dr. George Proca*, secretariu consistorial, în cercul VII. (Ilia) *Dominic Rațiu*, funcționar la "Albina" în Sibiu, în cercul VIII. (Geogiu) *Dr. Aurel Vlad*, adv. în Orăștie, în cercul IX. (Zarand) *Simion Damian*, adv. în Brașov, în cercul X. (Câmpeni) *Dr. Vasile Preda*, adv. în Câmpeni, în cercul XI. (Turda) *Nic. Garoiu*, adv. în Zernești, în cercul XII. (Cluj) *Vasile Almășan*, adv. în Cluj, în cercul XIII. (Solnoc) *Victor Cupșa*, secretariu în ministeriul de finanțe în Budapesta, în cercul XIV. (Bistrița) *Leontin Simonescu*, secretariu metropolitan, în cercul XV. (Târnava) *Dr. Nicolae Vecerde*, secretariul "Albinei" în Sibiu, în cercul XVI. (Sighișoara) *Virgil Onițiu*, dir. gimnasiului din Brașov, în cercul XVII. (Trei-scaune) *Dr. Iancu Mețianu*, avocat în Zernești, în cercul XVIII. (Brașov) *Ioan Lenger*, adv. în Brașov, în cercul XIX. (Bran) *Ioan cav. de Pușcariu*, septemvir în pensiuie, în cercul XX. (Făgăraș) *Dr. Ioan Senchea*, adv. în Făgăraș.

† **Elena Bibescu**, veduva fostului principe al Moldovei, Alexandru Bibescu, a răposat Vineri în Iași, în etate de 45 ani. Elena Bibescu trăia mai mult în Paris decât în țera sa, a cărei princesă a fost. La Iași venise în afaceri familiare.

Programul concertului filarmonic ce se va da poimăne (Vineri) la "Gesellschaftshaus" sub conducerea directorului de musică H. Kirchner, e următorul:

1. "Leonora", uvertură pentru orchestră, de L. Beethoven (*capela orășenească*).

2. "Morgen im Walde", de Friedrich Hegar și "Mütterlein", de H. Kirchner (cu solo de bariton: A. Bittermann), coruri bărbătești (*Hermannstädter Männergesangverein*).

3. "Cântec de amor" și "Barcarola", de I. Brahms, coruri de dame (*Reuniunea română de musică*).

4. "Traum durch die Dämmerung", de Richard Strauss, "O lass' dich halten, goldne Stunde", de Adolf Jensen, și "Die Nachtigall", de H. Kirchner (solo-sopran domnișoara *Emilia Auerlich*).

5. "Af deser Iërd do äs ä Land", de H. Kirchner, și "Änchen schön, Änchen traut" cântec popular din Boemia, coruri bărbătești (*Arbeiterbildungsverein*).

6. Solomone, căpitane, "Floricea de pe rit" și "Foiie verde de bujor", doine românești, aranjate pentru voce de sopran și acompaniare la pian de H. Kirchner (*d-na Maria Dr. Crișian*).

7. "Când înflorește trandafiri în codru", cor mixt cu solo de sopran (doșora E. Simonescu), de H. Kirchner (*Reuniunea română de musică*).

8. "O schöner Morgen" din opera "Herr der Hann" de H. Kirchner, solo-sopran cu acompaniare de orchestră (doșora *Victorina Ott*).

9. "Die Schöpfung", de I. Haydn, partea III. (*Hermannstädter Männergesangverein*).

Inceputul la 8 ore seara. Prețurile: loge-balcon 5 corone, scaun loc I. 2 corone, loc II. 1 cor. 20 fileri, stal 60 fileri. Bilete se vind cu incepere de azi la C. Jauernig (str. Cisnădiei) între orele 9—12 a. m. și 3—5 p. m.

Ce a fost mai frumos în Cluj? Arhiducele Iosif August cu ocaziunea petrecerii sale în Cluj, unde reprezentase pe M. Sa. împăratul și rege Francisc Iosif la desvîlirea statuiei regelui Mateiu Corvinul, a cercetat și expoziția de pictură, aranjată cu acel prilej. Dintre toate tablourile mai mult a plăcut arhiducelui unul ce reprezintă un *vinătoriu român* îmbrăcat în frumosul port românesc, scoborând printră stâncile Retezatului, și având straița plină cu vînat. Arhiducele a cumpărat acest tablou cu 200 corone. Autor al tabloului e Melka Vincez, care are espuse mai multe tablouri cu sujet românesc, ca de pildă: biserică din Densuș, "După o vînatore în Gurghiu pe timpul arhiducelui Rudolf", "vînatore de căprioare lângă lacul Zánóga". etc.

Instalarea protopopului Oprea. Cu datul 2 Novembre st. n. ni-se scriu următoarele:

Spun bătrânii, că nici-când nu au avut o sărbătoare mai impunătoare, de cât sărbătoarea instalării noului protopresbiter al Iliei *George Oprea*, întemplată Sâmbătă (1 Nov. st. n.).

Pe peronul gării în ordine frumoasă și haină de sărbătoare aștepta sosirea trenului popor mult, preoțimea întrégă, învățătorimea tractuală și mulțime de oșpeți din vecinătate în frunte cu protopresbiterul I. Morariu din Dobra. Intră urale entusiaste a fost bineventat noul protopresbiter.

De la gară în ordine esemplară ne-am dus în frunte cu protopopul la biserică, unde după serviciul divin s'a dat cetire gramatei arhieresti, ear' noul protopresbiter a ținut o frumoasă și cuprinzătoare cuvîntare. Biserica era înțesată de public, în cât cei mai târziu veniți n'au mai putut intra.

Mult a emoționat inimile misiunea unei deputațiuni a "Corvinenei" din Hunedóra, care prin subpresidentul ei, a dlui Șinca, a predat un frumos cadou întemeietoriului ei dlui G. Oprea. Acest cadou a fost un păhar artistic lucrat în argint și aur. Vrednica deputațiune a constat din dnii: Dr. Bonts, notariu public, Stoichiția, Șinca și dnii Dima.

La cina comună au luat parte mulțime de domni și domne. S'a tostat pentru Maieestatea Sa, pentru Escelența Sa dnul arhieriscop, pentru Consistoriu, pentru sărbătoritul, care de care mai frumos. Cu un cuvînt, o însuflețire generală. Multe ar trebui să mai scriu încă despre sărbătoarea noastră, dar' las această celor cari vor voi să o descrie mai cu de-amăruntul.

Amintesc numai dintră telegramele de gratulare sosite, a nume: a dlor din Orăștie: Dr. Muntean, Domșa, Mihaiu, Bercian, a dlui Dr. S. Moldovan, din Sibiu a dlui Dr. Cristea. De toate acestea suntem mândri.

Cel mai mic.

Ministrul Brătianu la Berlin. Ministrul de esterne al României, dl Ionel I. Brătianu pe la sfîrșitul unei trecute fiind în Berlin, legațiunea română de acolo a dat în onorea lui prânz de gală în 25 Octobree, la care întră alți oșpeți distinși a luat parte și *prințul moștenitor* al coronei germane, care a nume venise la Berlin de la Potsdam, unde 'si are residența. Luni (27 Octobree) ministrul Brătianu a fost invitat de împăratul *Vilhelm* la prânzul dat în castelul din Potsdam în onorea prințului-moștenitor al Danemarcei. De la Berlin ministrul a plecat Marți (28 Octobree) la Viena.

Concertul Vladaia—Savu, ce s'a dat a seară în restaurantul "Unicum", a fost — după cum era de prevădut — slab cercetat și tot așa de reușit. Dna Vladaia n'a putut întru toate presta cu vocea dsale aceea ce publicul nostru e îndreptățit a aștepta de la o *primadonă* de la opera din București; ear' dl Savu prin declamațiunile sale de monologuri și anecdote "à la caffè chantant" stă mai pe jos de ori-ce critică. De altfel vom reveni.

Alegeri municipale în comitatul Sibiu. În 10 Novembre st. n. se va face în patru cercuri electorale din comitatul Sibiuului alegerea membrilor în comitetul municipal la locurile devenite vacante prin mörte, renunțare ori prin anularea alegerii anterioare. A nume: în cercul II. ai orașului *Sas Sebeș* e a fi ales un membru, locul de alegere: sala de ședințe a primăriei, president adv. Dr. Gustav Krasser, vicepresident *Vasile Aldea*, senator; în cercul *Seliște* un membru, locul de alegere primăria comunală, president not. *Nicolae Hențu*, vicepresident *Petru Comșa*, comerciant; în cercul *Slimnic* 5 membri, locul de alegere primăria comunală din Slimnic, president preotul *Iosif Horedt*, vice-pres. notariul *Frideric Josephi*; în cercul *Brad* 3 membri (1 pe 5 ani, 2 pe 2 ani), locul de alegere primăria comunală din Brad, president preotul lut. *Ioan Schuller*, vicepresident preotul gr. cat. *Valeriu Florian*. — La cercul *Seliște* aparțin comunele *Aciliu, Galeș, Gurariului, Căcova, Mag, Orlat, Poplaca, Rășinari, Săcel, Seliște, Sibiel, Tilișca, Vale*; la cercul *Slimnic* comunele *Șura-mare, Hamba, Slimnic, Ruși*; la cercul *Brad* comunele *Sebeșul-inferior, Sebeșul-superior, Boița, Sadu, Avrig, Brad, Cisnădiară, Porcești, Racovița, Șelimbăr, Tălmăciu, Tălmăcel, Veștem*. — Drept de alegere au toți cei induși în lista alegătorilor de deputat dietal, valabilă pentru anul 1902. Inceputul alegerii are să fie la 9 ore a. m. ear' incheierea la 4 ore p. m. Lista virilistilor rectificată pentru anul 1903, cum și lista membrilor aleși, sunt espuse spre vedere publică în localitățile primăriilor comunale.

Client ucigaș. Brinzeiu *Trifun* din Ciclova — cum ceum în "Magyarország" de eri — avea pe alături (Luni) pertractare la judecătoria cercuială din *Oravița*, în o afacere în care apărător al părinților lui B. era avocatul Dr. *Petru Cornean*. În coridorul judecătorei Brinzeiu a atacat pe avocatul *Cornean* ca din bun senin, aplicându-i cu un cuțit trei împunșături în spate. Tote trei împunșăturile sunt mortale. După comiterea crimei Brinzeiu a început să turibundeze, așa că pandurii au trebuit să-l lege.

Grațieri în anul 1901. O statistică asupra cererilor de grațiere înaintate anul trecut M. Sale împăratului și rege al nostru, publicată acum de curînd, arată că au fost înaintate 492 cereri. Dintre acestea 339 au fost reieptate fără pertractare, ear' 111 după ce au fost pertractate. De dreptul de cassație Majestatea Sa a usat în două procese, ear' de dreptul de grațiere în patruzeci. A nume în zece casuri a ertat respectivilor întréga osîndă de robie, în optsprezece casuri a ertat o parte din osîndă, ear' în douăsprezece casuri osînda de robie a schimbat' o în amendă.

În "Sanatoriul Elisabeta" pentru curarea bolnavilor de tuberculosă, înființat în amintirea împărătesei și regine Elisabeta, sunt de ocupat încă vre-o câteva locuri grațuite, destinate pentru veduve și orfane sărace. Bolnavele cari ar dori să fie primite în acest sanatoriu, au să-și trimită cererile la presidenta "fundațiunii Elisabeta", dna *Emich Gusztáv* în Budapesta (Zerge utza Nr. 16—18) până cel mult în 15 Novembre st. n.

Teatru în Brașov. Tinerimea română din Brașov-Scheiu invită la reprezentațiunea teatrală și la petrecerea de dans, pe cari le va arangia Duminecă (16 Novembre st. n.) în sala de concerte (redută). Se va juca drama populară "Sâmbăta morților" de *Raupach*, localisată de *T. V. Păcățian*. Inceputul la 7 $\frac{1}{2}$ ore seara. Intrarea: 1 cor. 20 fileri, pentru studenți 80 fileri, balcon 2 corone. Venitul e destinat *mesei studenților români din Brașov și biserică de pe Tocile* pentru renovarea picturii.

Expoziție cu deficit. În Septembrie "reuniunea agricolă magiară regnicolară" arangia se la Pojon expoziție, pentru finansarea căreia guvernul a încuviințat reuniunii chiar și o loterie de efecte. Expoziția însă s'a încheiat cu deficit de 118.000 de corone. Comitetul aranjator al expoziției cere acum, ca deficitul acesta să l'acopere ministeriul de agricultură și orașul Pojon. Ce va face ministeriul, nu se știe încă, dar' în cât privește cele 56.000 de corone cari ar fi să rămână în sarcina orașului Pojon și asupra cărora va ave să hotărăscă adunarea municipală din Decembre, s'a format deja de pe acum un curent opozițional întră membrii reprezentanței orășenești.

Podișor de vindut. Dintre obiectele foste ale bisericăi parohiale din *Sibiu-cetate*, demolată acum, se mai află de vindere *podisorul* (corul femeilor). Comitetele parohiale, cari ar dori să procure acest podișor pentru biserică lor, să se adreseze la inspectorul realităților arhiericesane, *Pantoleon Lucașa*, casariu cons. și căpitan ces. și reg. în pensiuie

Cărți și reviste.

"*Transilvania*" și *Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*, fascicoul al V-lea pe Septembrie—Octobree, a apărut cu următorul sumariu: *Discurs de deschidere*, rostit de presidentul Asociațiunii, *Alexandru Mocsonyi*, la adunarea generală din Oravița. *Dr. George Vuia*, disertațiune cetită în adunarea generală din Oravița. *Pământul din punct de vedere higienic*, disertațiune populară, cetită în adunarea generală din Oravița de *Simeon Stoica*, medic. *Asociațiunea pentru cultura poporului român din Maramureș*, de *Tit. Bud. Recensiuini* asupra scrierilor: *Episcopii Petru Paul Aron și Dionisiu Novacovici* de *Dr. Augustin Bunea*. *Ionel* — educațiunea unui bun copil de *V. Gr. Borgovan*, (o publicăm la foisora). *Teologia pastorală* de *Dr. Isidor Marcu*. *Ajutorul prim în casuri de nenorociri și bôle repentine*, de *Dr. Iulian Chitul*. *Raport despre adunarea generală din Oravița*, despre expoziția industrială din Sibiu. *Articolul Telegraful fără sîrme*, de *C. Todica*. *Analele* conțin șese procese verbale ale ședințelor comitetului central și ale ședințelor adunării generale din Oravița.

"*Convorbiri literare*", fasc. 10 dto. 1 Octobree, au apărut cu următorul sumariu: *Cântul VIII. din Iliada lui Homer*, traducere de *G. Murnu*; "Din relațiile țerii românești cu Brașovul și Ungaria în secolul XV.", de *I. Bogdan*; "Petru Cercel, după svóre de curînd publicate ori inedite", de *H. Schachmann*; "Câteva documente la istoria catolicismului în Moldova", de *A. Lepădat*, apoi poezi, recensiuini etc.

"Convorbiri literare" apar la 1-a fiecării luni în *București* (editura librăriei *Socec et Comp.*, și costă 15 corone pe an.

În *Tipografia arhiericesană* a eșit de sub tipariu *Liturgiierul* (cu litere latine) revizuit și retipărit cu binecuvîntarea Înaltpreasfinției Sale dlui *Ioan Metianu*, arhieriscop și metropolit. Cuprinde, pe lângă cele trei liturgii, și rugăciunile ocazionale din liturgierul vechiu și număröse îndrumări tipicale pentru toți slugitorii la altariul Domnului, precum și "Rînduiala chiamării Duhului sfînt", reclamată din mai multe părți. Se estinde pe 42 côle de tipariu și se presintă și din punct de vedere tehnic ca o carte ce face cinste tipografiei arhiericesane. Se pôte procura de la *Librăria arhiericesană* din *Sibiu* (*Nagyszeben*). Prețul: broșat cor. 6—, legat cor. 8—.

"*Petru casacul și alte novele*", ("Zina" și "Daniel"), de *Iosif Popescu*, Arad, tipografia "Tribuna Poporului". Prețul 1 cor. și 50 fileri.

Posta redacțiunei.

Ponor. Am primit manuscrisul și e pus la rînd pentru a fi publicat. Publicarea nu va puté însă să urmeze, de cât numai mai târziu.

Nr. 650/1902.

[198] 1-3

CONCURS

Devenind vacant postul de **protopresbiter al Braşovului** prin pensionare la cerere proprie a protopresbiterului tractual *Ioan Petric*, prin această se publică concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în foia oficială.

Cei-ce doresc a concura la acest post, au a'şi înainta cererile lor instruite cu acte, conform normelor în vigôre, la Preaveneratul Consistoriu arhidiecesan în termenul susfiscat.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele:

- venitele din parochia centrală de clasa I. Braşov-Scheiu, Sf. Nicolae, precum şi drept de pensiuie, conform normelor în vigôre;
- dotatiunea protopresbiterală de 1000 cor. anual, stabilită de sinodul arhidiecesan;
- tacsele pentru visitaţiunile cano-nice, odată pe an, accidenţii, comisiuni şi asistări la esamene.

Braşov, în 18/31 Octobrie 1902.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al Braşovului în conţelegere cu comitetul protopresbiter.

Ioan Petric
protopresbiter.

[195] 3-3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de **învăţatoriu** de la şcoala confesională gr. or. din **Jibert**, protopresbiteratul Cohalmului, se e-scrie concurs cu termen de **15 zile** de la prima publicare în "Telegraful Român".

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma de 600 corône. Informaţiuni mai detaiate îşi pot lua concurenţii de la oficiul parochial. Cererile sunt a se adresa oficiului protopresbiter al tractului Cohalm.

Jibert, în 26 Octobrie, 1902.

Ioan Blaga
paroch gr.-or.

Vidi!

Nicolau D. Mircea
protopresbiter.

Nr. 524 1902.

[196] 3-3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de **învăţatoriu** — de nou înfiinţat — la şcoala noastră din comuna **Poiana** cu filia **Găureni**, se e-scrie concurs cu termen de **10 zile** de la prima publicare în "Telegraful Român".

Salariul legal de 600 cor. se va rês-punde: 300 cor. de la popor, asemenea şi cuartierul şi lemnele necesare, ear' 300 cor., după cererea făcută, de la stat.

Concurenţii 'şi vor înainta, în termenul indicat, cererile instruite conform normelor, la subsemnatul oficiu protopresbiteral, însemnându-se că învăţătoriu ales va fi dator a îndeplini şi funcţiunea de cântăreţ al bisericeii, după care serviciu încă va avé venitele îndatinate.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al tractului Albei-Iulii, în conţelegere cu comitetul parochial.

Alba-Iulia, 11 Octobrie, 1902.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Potire	din argint de china, intern suflate cu aur, gravate	30.—
	negravate	18.—
Cădelniţe	de fer nickelate	12.—
	de alamă galbenă	10.—
Linguriţe	pentru cuminecătura, suflate cu aur	4.40
Disc	pentru agneţi, suflat cu aur	7.20
Steuă	pentru agneţi, suflată cu aur	5.60
Copie (cutiţ)	pentru agneţi, suflată cu aur	4.40

Se află de vânzare la

Librăria şi Tipografia arhidiecesană.

Cărţi forte eftine
şi de valôre!!

„Colecţiunea Şaraga.”

- Nr. 1. Elena Sevastos, Poveşti.
2. N. A. Bogdan, Poveşti şi anecdote.
3. Mih. Canianu, Poesii populare (doine).
4. N. Gane, Poesii.
5. Log. Cost. Konaki, Poesii vol. I.
6. „ II.
7. Mihail Eminescu, Poesii complete.
8. Sofia Nădejde, Nuvele.
9. A. Vlăduţ, Nuvele.
10. Henriette şi M. Eminescu, Scrisori.
11. Ar. Densuşean, Cercetări literare vol. I.
12. „ II.
13. N. Gane, Domniţa Ruxandra vol. I.
14. N. Beldiceanu, Poesii.
15. Elena Sevastos, Anecdote populare.
16. A. Steuermann, Antologie.
17. Crestomaţie.
18. N. Iorga, Schiţe din literatura română.
19. N. A. Bogdan, Şi noi şi vechi.
20. I. L. Caragiale, Teatru vol. I.
21. „ II.
22. N. Iorga, Schiţe din literatura or-mână.
23. Matilda Cugler-Poni, Poesii.
24. Grigore N. Lazu, 451 poesii — traduceri şi imitaţiuni vol. I.
25. Grigore N. Lazu, 451 poesii — traduceri şi imitaţiuni vol. II.
26. Carmen Sylva, Poveştile Peleşului.
27. V. Conta, Incercări de metafisică.
28. Mihail Eminescu, Nuvele.
29. Victor Onişor, Doine şi strigări din Ardeal vol. I.
30. V. Conta Teoria fatalismului.
31. V. Conta, Teoria ondulaţiunii vol. I.
32. D. Bolintinean, Poesii vol. I.
33. D. Petrino, Poeme.
34. Cavaler C. Stamati, Musa românească vol. I.
35. Cavaler C. Stamati, Musa românească vol. II.
36. Ed. Gruber, Stil şi gândire.
37. V. Conta, Teoria ondulaţiunii vol. II.
38. M. Eminescu, Diverse.
39. Carol Scrob, De ale inimii.
40. D. Bolintinean, Poesii vol. II.
41. Const. Negruzzi, Păcatele tineretelor vol. I.
42. D. Bolintinean, Proză vol. I.
43. A. Donici, Fabule.
44. V. Conta, Bazele metafisice.
45-56. A. D. Xenopol, Istoria Românilor vol I—XII.
57. Ionescu Raicu-Rion, Scrieri literare vol. I.
58. Fabuliştii români, Fabule.
59. Traian Demetrescu, Aquarele (poesii).
60. A. Steuermann, Sărăcie.
61. O tómnă la Paris (scrisori şi versuri).
62. N. A. Bogdan, 15 comedii.
63. Al. Philippide, Starea socială.
64. I. L. Caragiale, Schiţe, trad. origin.
65. H. G. Lecca, Prima (versuri).
66. I. G. Ionescu (Quintus) Clupe vesele (nuvelete)
67. Gr. Alexandrescu, Fabule etc.
Preţul unui număr 1 cor.

Biblioteca Şaraga.

- Nr. 1. epuizat.
2. Poesii Nicoleanu, cu o prefaţă de Iacob Negruzzi.
3. Epuizat.
4. Este omul liber I, de G. Renard.
5. Un duşman al poporului, de Henrik Ibsen.
6. Ţesetorii, de Gerhart Hauptmann.
7. Este omul liber II, de G. Renard.
8. Nuvele Baba Vodoaia, Dascălul Dumitrache, de Gh. Ghibănescu.
9. Eminescu Poesii (a 6-a mie tipărită).
10. Fabule I, de G. Asaki.
11. Decebal (Nuvela istorică) de I. P. Florantin.
12. Fabule II, de G. Asaki.
13. Strigoii, de H. Ibsen.
14. Schiţe şi Epigrame, E Herovanu.
15. Tineretia lui Stefan cel Mare, de I. P. Florantin.
16. Don Cezar de Bazan, de Dumanoir şi Denery.
17. Fabule, de C. V. Carp.
18/19. Nuvelă originală istorică, publicată de A. Papiu, Odobescu şi Densuşianu.
20. De recitat.
21. Poveşti morale, de P. Ispirescu.
Fie-care număr costă 25 fl.

Biblioteca poporului român.

- Nr. 1. Moş Calin, nuvele de Dorin.
2. Poesii populare, adunate de I. B. Popp.
3/4. 3 Istoriore morale, de I. Bota.
5. Cântece, de Romul Bortosu.
Fie-care număr costă 20 fileri.

Librăria arhidiecesană.

A eşit de sub tipariu în Tipografia arhidiecesană:

APOSTOLUL

— cu litere latine —

cu binecuvântarea I. P. S. Domn Ioan Metianu, arhiepiscop şi metropolit şi se află de vânzare la **Tipografia şi Librăria arhidiecesană în Sibiu** cu preţurile: broşat **7 cor.**, legat în pânză neagră **9-50 cor.**, ediţie de lux broşat **8 cor.**, legat după cum se comandă.

A eşit de sub tipariu în **Tipografia arhidiecesană:**

OCTOICHUL CEL MIC

— cu litere latine —

care cuprinde: **Rânduêla Vecerniei, Utreniei şi a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pripelele, Catavasiile, Irmósele, Sfetilnele şi altele.**

Preţul unui exemplariu legat simplu **1-60 cor.**, legat în piele cu copcii galbine **3-20 cor.** plus porto postal **30 bani.** Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei arhidiecesane.

NOU! **Pro 1903** NOU!

a apărut:

Calendariul   **archidiecesan**

neapărat de lipsă pentru ori-ce preot şi învăţatoriu.

Preţul unui exemplariu **40 fil.**, cu Şematism **80 fil.**, + porto postal **10 fil.**

Librăria arhidiecesană
Sibiu.

La Librăria Tipografiei arhidiecesane din Sibiu se află de vânzare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea Înaltpreasânţiei Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericeii ortodoxe române din Transilvania şi Metropolit al Românilor din Ungaria şi Transilvania.

Tabela de materii: Polunoşniţa de tóte zilele. — Polunoşniţa Sâmbetei. — Rânduêla Utreniei — Ciasul dintâiu, al doilea şi al şeselea. — Rânduêla Obedniţei. — Ciasul al nouêlea. — Rânduêla Vecerniei. — Pavecerniţa cea mică şi cea mare. — Sluşba sfintei cuminecături. — Cinstitul Paraclis. — Rugăciunile de masă. — Troparele şi Condacele Triodului şi ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicienele şi ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morţilor. — Troparele preste săptămână. — Troparele şi Condacele sfinţilor de obşte după rânduêla Sinacsariului. — Bogorodicienele troparelor ce se cântă preste tot anul la Vecernie şi la Utrenie. — Sinacsariul pe tóte lunile. — Păschălia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începând cu anul 1901 până inclusive 1952. — Explicare despre rubricile Păschăliei şi folosirea acelor. — Însemnarea cum se cetesc Evangeliile Voscesnelor dela Dumineca întâia după Rusalii, a tuturor sfinţilor, până la a cincina Duminecă din Postul mare, preste toţi anii.

Format octav, 397 pag. Preţul: broşat **2 cor.**, legat în pânză **2 cor.** 40 fil., legat în piele roşie cu copcii **4 cor.**